

KLEMENTINUM – PERLA MEDZI KNÍŽNICAMI

Mgr. Lucia Nižníková

Pravidelne obsadzuje popredné priečky v rebríčku najkrajších knižníc sveta v spoločnosti takých unikátov ako sú Francúzska národná knižnica v Paríži, knižnica paláca Mafra v Portugalsku či knižnica írskej univerzity Trinity College v Dubline. Svojou krásou očarila celý svet, a tak nečudo, že je dlhodobo hodnotená ako najkrajšia knižnica planéty. Rozsiahly barokový komplex, kedysi jezuitské kolégium, dnes sídlo Národných knižovny České republiky. Pražské Klementinum.

Jeden z najväčších stavebných komplexov v Európe sa nachádza v Starom meste neďaleko Karlovho mosta. Barokovú knižnicu v ňom otvorili v roku 1722 ako súčasť jezuitskej univerzity, ktorá v Klementine sídlila. V roku 1777 ju Mária Terézia vyhlásila za verejnú cisársko-kráľovskú univerzitnú knižnicu. O štyri roky neskôr založil jej riaditeľ Karel Rafael Ungar zbierku po česky písanej literatúry nazvanú **Bibliotheca nationalis**, čím položil základy národnej knižnice, a už od roku 1782 jej museli tlačiari odovzdávať povinný výtlačok z každej vytlačenej knihy.

Podoba barokovej knižnice zostala od 18. storočia nedotknutá. Sálu dvojpodlažného typu s ochodzou zdobia stropné fresky českého maliara, freskára Jana Hiebla, ktoré v rôznych motívoch znázorňujú vzdelanie a vzdelanosť, ako aj postavy jezuitských svätcov, patrónov univerzity a významných predstaviteľov tohto rádu. V čele sa nachádza portrét cisára Jozefa II., ktorý knižnici daroval zväzky zo zrušených kláštorných knižníc.

Neprehliadnuteľná je aj **zbierka geografických a astronomických glóbusov**, ktoré vytvorili klementínski jezuiti. Knižnica má vo fonde viac ako 20 000 zväzkov predovšetkým cudzojazyčnej teologickej literatúry, z ktorých mnohé patria

k významným a unikátnym knižným dielam s celosvetovým významom. Najcennejší z nich je **Vyšehradský kódex**. Po latinsky písaný evanjeliár vznikol pravdepodobne v roku 1085 pri príležitosti korunovácie prvého českého kráľa Vratislava II., preto sa nazýva aj Korunovačný. Knihu tvorí 108 bohato ilustrovaných pergamenových listov, z toho 26 strán obsahuje obrazy evanjelistov, Kristovej rodiny, výjavy zo Starého zákona a obrazy českého patróna svätého Václava. Vďaka nim sa kódex zaraďuje medzi najvýznamnejšie iluminované rukopisy druhej polovice 11. storočia v Európe. Kráľ Vratislav II. uchovával knihu vo svojom sídle na Vyšehrade, odtiaľ teda pochádza jej názov. Od konca 18. storočia bola uložená v Klementine, po 2. svetovej vojne ju previezli na Karlštejn a vyhlásili za národnú kultúrnu pamiatku Českej republiky. Pre návštevníkov je v priestoroch Klementina vystavené faksimile z roku 2012.

Zaujímavosťou je, že Národná knižnica poskytla spoločnosti Google časť svojich starých tlačí na digitalizáciu. Po dokončení celého procesu budú postupne k dispozícii v digitálnej knižnici **Google Books**.

Použité zdroje:

[1] Klementinum: prohlídky s průvodcem [online]. Praha: Klementinum [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: <https://www.klementinum.com/>

[2] Klementinum. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 07.11.2020 [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Klementinum>

[3] Najkrajšia knižnica sveta sa nachádza len pár kilometrov od Slovenska. Porazila aj tie najprestížnejšie knižnice sveta. Startitup [online]. Bratislava: Startitup Group, 2020 [2021-01-11]. Dostupné na: <https://www.startitup.sk/najlepsia-kniznica-je-v-prahe-a-stoja-za-nou-jezuitike-unikaty-najdes-u-nas/>

Zdroj obrázkov:

Klementinum: prohlídky s průvodcem [online]. Praha: Klementinum [cit. 2021-01-11]. Dostupné na: <https://www.klementinum.com/>